

Politie: steeds meer bendevoering criminele Marokkaanse jongeren

Marokkaanse criminele jongeren organiseren zich in toenemende mate in bendes die regionaal en zelfs internationaal opereren.

Dat constateert het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD) in een tot nu toe niet openbaar gemaakte studie naar Marokkaanse daders in Nederland. In totaal zijn 14.462 Marokkaanse criminelen in kaart gebracht in de 181 gemeenten met vijf of meer Marokkaanse daders. Zij vormen 8,1 procent van alle 177.487 bekende criminelen in die plaatsen. Het aandeel autochtone Nederlandse misdadigers is 101.437, ofwel 57,1 procent van het totaal. Formeel gezien gaat het nog slechts om verdachten: personen over wie een proces-verbaal naar het Openbaar Ministerie is gestuurd en van wie de politie 'overtuigd is dat ze een bepaald misdrijf hebben begaan'.

Amsterdam telt in absolute aantallen de meeste Marokkaanse criminelen: 2497 op een totaal van 14.844 aangehouden misdadigers. Rekening houdend met onder meer bevolkingsaantal, heeft de KLPD een ranglijst opgesteld naar 'ernst van het Marokkanen-probleem'. Amsterdam bezet de eerste plek, Gouda de tweede, Utrecht de derde. Culemborg staat op veertien, Zaltbommel op 35. Als de recidive (het gemiddeld gepleegde aantal delicten per Marokkaanse verdachte van 12 tot 24 jaar) wordt meegerekend, heeft Gouda landelijk gezien het grootste Marokkanenprobleem: de 332 verdachten die in Gouda bekend zijn plegen gemiddeld 1,4 misdrijf per jaar. In deze rangschikking is Utrecht runner-up. Den Haag staat op drie. Culemborg stijgt hier naar de tiende plaats. Ook de 'relatieve Marokkanen-druk' is in kaart gebracht: het percentage criminele Marokkanen op de totale

bevolking van 12 jaar en ouder. Gouda is ook hier koploper met 0,55 procent (332 criminele Marokkanen op 59.931 inwoners van 12 jaar en ouder). Twee is Utrecht, drie is Amsterdam.

Op grond van de KLPD-cijfers valt ook te becijferen hoeveel procent van alle opgepakte criminelen in een gemeente van Marokkaanse afkomst is. Wederom spant Gouda de kroon met 31 procent: bijna één op elke drie arrestanten is Marokkaans. Utrecht is tweede met 23,7 procent, Culemborg is drie met 22,6 procent.

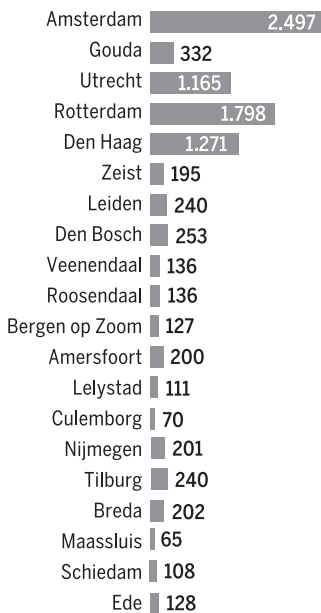
VERDEELSLEUTEL Het KLPD-rapport, *Analyse Marokkaanse daderpopulaties van gemeenten in Nederland*, is begin 2009 opgesteld op basis van de cijfers over 2007. Het is gebruikt als verdeelsleutel voor gelden die beschikbaar zijn om overlast aan te pakken. Ook zijn mede op grond van deze cijfers de 22 gemeen-

ten geselecteerd die deelnemen aan het zogeheten Marokkanen-convenant dat in oktober werd gesloten. Volgens de onderzoekers van de KLPD zijn diverse nuanceringen denkbaar op deze lijsten. Naast de mate van recidive zou ook de organisatiegraad van de criminele Marokkanen meegeteld kunnen worden. 'De politie bemerkt namelijk een toenemende mate van criminele samenwerkingsverbanden in deze bevolkingsgroep die niet alleen regio-overschrijdend maar ook landsgrens-overschrijdend actief zijn', aldus de rapportage. Ook de opsporingsinspanningen kunnen het beeld vertekenen. Meer aanhoudingen van Marokkanen in een regio kan ook wijzen op een betere opsporing. Daarnaast kan de oververtegenwoordiging van Marokkanen in een regio lager uitvallen als de autochtone bevolking ook meer dan gemiddeld crimineel is.

MAROKKANEN-PROBLEMATIEK

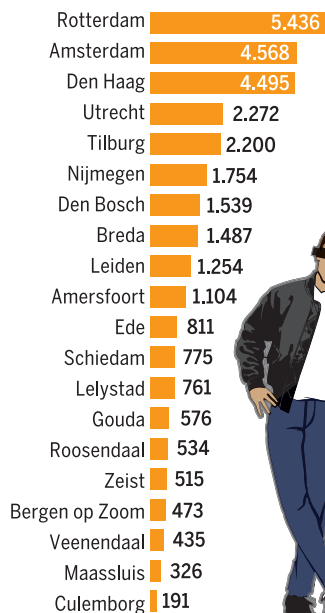
CRIMINELEN:MAROKKAANS

De top-20 naar berekende 'ernst van het Marokkanen-probleem', met de absolute aantallen Marokkaanse criminelen per betreffende gemeente. (NB: Dit is niet gelijk aan de top-20 van gemeenten met de meeste Marokkaanse criminelen).

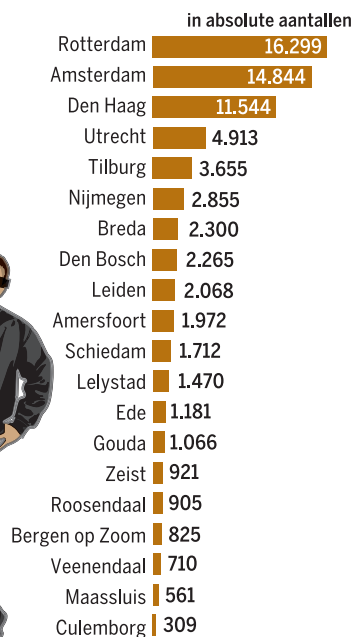
CRIMINELEN:AUTOCHTOON

Dezelfde twintig gemeenten, gerangschikt naar aantal autochtone criminelen.

CRIMINELEN:TOTAAL

Dezelfde twintig gemeenten, gerangschikt naar totaal aantal criminelen (autochtoon, Marokkaans en overig allochtoon).

Totaal 181 gemeenten: 14.462

Totaal 181 gemeenten: 101.437

Totaal 181 gemeenten: 177.487

BRON: KLPD

GEVOELIG

Etnisch registreren ligt in Nederland gevoelig. Op lokaal niveau doet de politie het niet. De 'Marokkanenlijst' is samengesteld door opsporingsgegevens van de regionale politiekorpsen op landelijk niveau te koppelen aan gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek. Die dienst heeft toegang tot de informatie uit de GBA (Gemeentelijke Basis Administratie). De politie in Utrecht meldt dan bijvoorbeeld aan het KLPD dat een in Nederland geboren jongen met een Nederlands paspoort is aangehouden. De KLPD kan aan de GBA-gegevens van deze jongen zien dat zijn ouders zijn geboren in Marokko, waarna de jongen in de statistieken terechtkomt als '2e generatie Marokkaan'. Het uiteindelijke bestand is volledig geanonimiseerd, bedoeld voor wetenschappelijk onderzoek. De Marokkanenlijsten, opgesteld op verzoek van het ministerie van BZK, zijn niet één op één gebruikt voor de verdeling van het geld of voor aansluiting bij het convenant. Frank Wassenaar, woordvoerder van BZK: 'Er is 150 miljoen euro beschikbaar voor 2010 en 2011 voor de aanpak van overlast en verloedering in veertig

BESTUURSRECHT PRIVACYSCHADE

Om planschade te berekenen moet je als gemeente uitgaan van wat er planologisch maximaal mocht en mag. Wat er feitelijk gebeurt, doet alleen terzake als het vrijwel zeker is dat het maximum praktisch niet meer kan worden gerealiseerd.

In 1989 betrekken Piet en Anneke van de Waart een vrijstaand huis in het Zeeuwse Kapelle. Een heg scheidt hun tuin van het terrein waar tot het begin van de jaren tachtig het conservenfabriekje van Lika stond. In en rond de voormalige Lika-panden zitten verschillende beginnende bedrijfjes, waaronder een caravanhandel en een autobedrijf. Het terrein oogt wellicht wat rommelig, maar in de weekends en 's avonds is het er stil. In 2004 verleent het college van B en W van Kapelle een vrijstelling aan een projectontwikkelaar, die op het terrein nieuwe woningen mag neerzetten. Piet van de Waart maakt er geen bezwaar tegen. Hij denkt dat de woningen op gepaste afstand blijven van zijn achtertuin.

Als in 2005 de woningen verrijzen schrikt Van de Waart. De huizen staan niet alleen dichterbij, maar zijn ook 4 meter hoger dan voorheen was toegestaan. Vanaf de tweede etage van de twee-onder-één-kapwoningen kijk je zo bij Van de Waart de tuin, slaap- en badkamer in. Storend is ook de 'herrie' van de gezinnen in de nieuwe woningen. Zij maken veel leven in de achtertuin die grenzen aan de tuin van Van de Waart. Overdag vooral de kinderen, 's avonds de borrelende of barbecueënde ouders. Rustig in de tuin zitten is er voor Van de Waart niet meer bij. 'Ik merk dat wij in de weekends vaker weggaan.'

In 2005 claimt Van de Waart planschade. De gemeente wijst dat verzoek af en baseert zich op een rapport van een adviesbureau. Volgens dat bureau gaan de privacy en het uitzicht van Van de Waart er weliswaar op achteruit. Maar omdat de bedrijfsbestemming van het terrein is vervallen, heeft hij geen geluid-, geur-, licht- of stofhinder van bedrijven. Per saldo lijdt hij dus geen schade.

Van de Waart schakelt een ander adviesbureau in. Dat begroot de schade op 10 duizend euro, omdat van een voordeel geen sprake is. Door de vrijstelling is de bedrijfsbestemming helemaal niet vervallen, terwijl de gezinnen het terrein veel intensiever gebruiken dan de bedrijven daarvoor deden.

Volgens de Raad van State is de bedrijfsbestemming er nog steeds. Bij het berekenen van de schade moet de gemeente kijken naar wat maximaal mogelijk was en is volgens het 'planologisch regime'. Omdat het terrein grotendeels is bebouwd met woningen staat vast dat er slechts beperkt bedrijvigheid mogelijk is. Bij uitzondering hakt de Raad van State zelf de knoop door en bepaalt de vergoeding op 5.000 euro. Waar dit bedrag vandaan komt, blijft - tot verrassing van de gemeente - onduidelijk.

De uitspraak illustreert weer eens de behoefte aan een inzichtelijke manier van schadeberekening en een gemotiveerd oordeel van de rechter daarover.

Vindplaats: L/JN BL5361

gemeenten. Dat potje is de voortzetting van de zogeheten "Van Montfrans-gelden" en de "Leefbaarheidsmiddelen". Bij de 36 gemeenten die voor die middelen in aanmerking kwamen, zat bijvoorbeeld Gouda niet, terwijl daar toch problemen zijn. De vier hoogst genoteerde gemeenten op de KLPD-lijsten die nog niet bij de 36 eerdergenoemde gemeenten zaten, zijn alsnog op de lijst van veertig gemeenten gezet. Naast Gouda zijn dat Culemborg, Veenendaal en Zeist.

BESTUURLIJKE WIL Het convenant van 22 Marokkanengemeenten is weer iets anders tot stand gekomen. Gekozen is aan de hand van drie criteria: het hoogste aantal Marokkaanse inwoners, de meeste Marokkaanse verdachten, plus de 'bestuurlijke wil om iets aan de problemen te doen', aldus Maarten de Keulenaar, ambtelijk coördinator van het samenwerkingsverband. Gemeenten konden zich aanmelden op basis van de vorig jaar aangekondigde kabinetsplannen rond Marokkaanse jongeren, daarnaast zijn enkele gemeenten gevraagd om toe te treden. Wim Cornelis, burgemeester van Gouda, toont zich verrast door de KLPD-bevindingen. 'We wisten dat we vergelijkbare problemen hadden als de G30, maar dat we op dit gebied zelfs op één staan is toch wel

even slikken. Dit bevestigt de noodzaak van een specifiek beleid gericht op deze groep, op meerdere fronten en over meerdere jaren, door bijvoorbeeld ingrijpen achter de voordeur.'
Sjors van Beek

TOP-20 OP VOLGORDE VAN ERNST

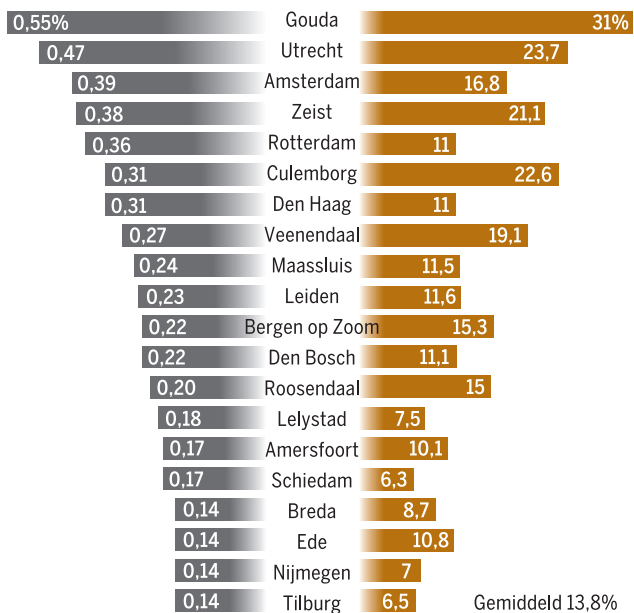
Ernst zonder recidive*	Ernst met recidive*
1 Amsterdam	Gouda
2 Gouda	Utrecht
3 Utrecht	Den Haag
4 Rotterdam	Zeist
5 Den Haag	Veenendaal
6 Zeist	Leiden
7 Leiden	Rotterdam
8 Den Bosch	Den Bosch
9 Veenendaal	Schiedam
10 Roosendaal	Culemborg
11 Bergen op Zoom	Amsterdam
12 Amersfoort	Tilburg
13 Lelystad	Maassluis
14 Culemborg	Lelystad
15 Nijmegen	Nijmegen
16 Tilburg	Amersfoort
17 Breda	Nieuwegein
18 Maassluis	Dordrecht
19 Schiedam	IJsselstein
20 Ede	Hilversum

* De top-20 naar ernst van Marokkanen-probleem indien de mate van recidive onder Marokkanen van 12 t/m 24 jaar niet wordt meegerekend als indicator (links) en wel wordt meegerekend (rechts).

DE TOP-20 GEMEENTEN

'RELATIEVE DRUK': PERCENTAGE CRIMINELE MAROKKANEN OP TOTALE BEVOLKING >12 JAAR

MAROKKAANSE DADERS ALS PERCENTAGE VAN DADERS TOTAAL

BRON: KLPD

BRON: KLPD/berekening Binnenlands Bestuur

©B-GRAPHIC